

Vojaški guvernerji pred- znak absolutizma Bele roke.

Nesporno stojimo pred splošno uvedbo vojaške diktature. Nad Beogradom vlada takšen „vojni“ guverner, ki se sme povsod vmešavati s svojo sabljo. Po vzgledu Beograda dobijo take nove upravne organe tudi druga mesta. Vsekakor to odgovarja miroljubnosti troplemenega naroda. Uvedba vojnih guvernerjev je silno nazadnjska in spominja na srednji vek in azijski satrapizem.

Čustokrat se je že v prošlosti dogodilo, da je postal vsak nadaljni razvoj družbe, nacije, naroda ali plemena pod daniimi vladajočimi razmerami popolnoma nemogoč. In ker ni bilo nikjer razreda, ki bi bil v stanu podati družbi nov pravec — je ves narod propadel; dotična civilizacija, dotična družba se je razkrojila. Zato tudi razvoj človeštva ni šel v dvigajoči se liniji. Ne, bilo je dolgih perijod popolnega zastoja. Preokreti nazaj v barbarstvo so mnogoštevilni. Družbe so se povsodele do gotove višine, dosegle neki nivo, toda na tej stopnji niso zmogle obstati. Človeštvo nikoli ne obtiči na mestu, njega ravnotežje je radi razrednega in plemenskega boja labilno; če postane razvoj naprej nemogoč, pade dotična družba navzdol. Če ni v onem zgodovinskem momentu pripravljen nov razred, da prevzame vodstvo in vzdrži korak z razvojem — se ves sestav popolnoma razsuje in barbarstvu so na stečaj odprta zopet vsa vrata. Te misli je napisal L. Trocki in čim pazneje motrimo zgodovinsko situacijo tem bolj nas bo presenečala njih točnost.

Pisec teh vrstic ni ruski boljševik, še manj pristaš boljševizma, ki se ponekod vidno pojavlja; vendar mora v očigled strašnih razmer pri nas, kakor okoli nas žalibog prirediti besedam boljševiškega vodja.

Poglejmo n. pr. v skupščino! Kje je izraziti parlamentarizem? Gineva, ni ga več. Povsod odurno diktiranje, torej diktatura z vsemi pred- in soznaki.

Kam bo to dovedlo, nas uči zgodovina. Toda star pregovor pravi: kakor si kdo postelje, tako bo ležal. Mi gremo preko vseh belorokcev, satrapov in si gradimo lastno bodočnost na temelju pravega demokratizma in socialne pravičnosti.

Poginjujoča reakcija se poslužuje diktature vojaštva. To se pravi: nekje sedi ob mizi peščica mož, škriplje z zobmi in govori: čakajte, čakajte, vas bomo že dobili v roke. Perišče granat, par sto bomb, tanke na ulice, pa bomo videli ali izbijemo iz vaših butic vaše želje ali ne. In ta kopica maskirancev ukazuje in tisoči izpolnjujejo brezmiselno te ukaze; kajti oni so mrtva materija. In misliti ni stvar mrtve materije. In pa disciplina! Disciplina je njih najsvetejša dolžnost, to jih je učila mati, jih je učila vera in jih je učila šola. In tako uživa generaliteta neomejeno avtoriteto in buržuazija se globoko oddahne, ko izroči svojo varnost v tako močne roke. Vojaške organizacije, s tajnimi cilji, so si

cer obstojale tudi za časa najbolj cvetočega parlamentarizma. Toda njih intrige so se sukale bolj krog dvora kakor pa krog politike. Oficir je stvorenje, ki je samo za to tu, da vodi fizično borbo. Proti komurkoli, samo, da sine udariti, to je njegov življenski interes. In če ne najde izhoda iz brezdelja, bo začel, kar je naravno, konspirirati. Samo taktika je bila druga, dokler je demokracija nekaj pomenjala. Oficirska klika je ostala vedno skrita za hrbti politikov-civilistov.

Tudi danes je tako. Bojazljivi radikalni politiki, ki jih veže skupaj samo še brada g. Pašiča kličejo v svoji brezmočnosti generalne vojne guvernerje na pomoč. Kakor je brezuspešno pihati proti vetru, plavati proti toku, tako je silno pogubno za obstoj države, ako neodgovorni elementi, ki si domišljajo, da so oni država, z uvedbo vojaške diktature isto dobesedno upropastijo. Lahko je postaviti strojnice in topove na ulico, drugo vprašanje pa je, ali bo vojaštvo po trajnem takem vladanju tudi brezmiselni stroj, kakor brzostrelnica ali top?

Zato preko vsega zakličemo, ako ponovimo srčno željo milijonov in milijonov teptanih: Doli z reakcijo! Živela svoboda. bratstvo, enakost v duhu krščanskega nauka ljubezni. Vsaka sila rodi protisilo in kdor deli krivico in zasužnice, naj ne pričakuje cekinov; kdor seje plevel, ne bo žet pšenice, zato spreglejte vi, katerih se tiče!

Spominu dr. Kreka.

(Obletnica njegove smrti).

Začeti je treba, to je vsa skrivnost.
Dr. Krek.

Pred dobrim letom dni je prinesla belgrajska „Politika“ članek o vprašanju: „Kakšnih mož nam je treba? Pravi, da odgovarja neki list na to vprašanje, da nam je treba:

1. mož, katerih ne more nihče kupiti;
2. mož, ki so tako močnega značaja, da se morejo upreti vsaki želji po bogatenju na tuj račun;
3. mož, katerih težnje gredo daleč preko meje osebnih koristi;
4. mož državnikov, katerim so splošne koristi ali koristi njihove okolice. (Po Jugoslaviji z dne 6. septembra 1922).

Moža, ki je imel te lastnosti v posebno obilni meri, je imel slovenski narod v dr. Kreku. Zato je bilo tudi temu možu usojeno, da je vtisnil svoj pečat svoji dobi tako močno, da v mnogem oziru še danes živimo od sadov njegovega dela. Krek je bil apostol krščanskega socializma med Slovenci. Širil ga je v učenih razpravah in v stotinah drobnih člankih za časopise, širil ga je z ustanavljanjem društev in z nešteti predavanji po društvih. Širil ga je naposled tudi, kar je morebiti najtežje, z zgledom svojega lastnega življenja.

Krek je vedno zgrabil za delo tam, kjer je bilo delo najtežje in najbolj potrebno. Loteval se je dela s pogumnim zaupanjem na božjo pomoč. Prvo društvo

ki ga je Krek ustanovil, je bil Slov. kat. delavsko društvo v Ljubljani. Zanimivo je, da se je misel ustanovitve tega društva sprožila na božji poti: ko je v juniju leta 1894 maševal Krek delavstvu ljubljanske predilnice na Šmartni gori. Na povratku s Šmartne gore se je sprožila misel, naj se ustanovi kat. društvo za delavce. Društvo se je ustanovilo 22. julija 1894. Ta dan je izmed najvažnejših v zgodovini kršč.-socialnega gibanja med Slovenci. Kajti Slov. kat. delavsko društvo v Ljubljani je postalo matica sličnim društvom po vseh industrijskih krajih. V okrilju tega društva se je ustanovilo 7. julija 1895 Prvo ljubljansko konsumno društvo, ki je danes mogočna zadružna organizacija, ki prodaja blago v 40 prodajalnah širom Slovenije. Delavskemu društvu je sledilo v par mesecih Katoliško društvo za delavke, ustanovljeno 16. decembra 1894. Štelo je v januarju 1895 že nad 500 rednih članic dočim je štelo delavsko društvo že takrat nad 800 članov.

Iz Slov. kat. delavskega društva se je rodila tudi Slovenska krščansko-socialna zveza, ki je postala matica stotinam izobr. društev; izobraževalna društva so bila tudi prvo gnezdo Orlom. Kaj pomenijo ta društva tudi za našo zadružno in politično organizacijo, nam ni treba še posebej povdarjati.

Iz Krekovega gorčičnega zrna je zrastle drevo, čigar senca danes ščiti Slovenijo.

Na katerih temeljih je pa zasnoval Krek organizacijo slovenskega naroda?

Sam je rekel nekoč, da uči samo eno. Kaj je bilo tisto „eno“? Nič drugega nego krščanski socializem.

(Odlomek iz „Pravice“, glasila kršč. soc. delavstva).

Pregled polit. in drugih dogodkov.

Nove takse, katere smo razložili v eni zadnjih številka v članku „Na živo nas hočejo odreti“, so sprejete kot zakon. — V Rumuniji so odkrili obsežno zaroto proti ministrom. — Nemška marka je na borzi v Zürichu črtana kot denar. — Ukinjenje ljubljanske teološke in medicinske fakultete so gg. radikali preklicali na energičen protest poslancev SLS. — V Avstriji se vršijo 21. tm. državnozborske volitve. Krščanski socialci bodo izšli zelo močni. Veš prihodnjič. — Na Portugalskem so puskusili preobrat. Padlo je nekaj bomb in strelav. Izid še ni znan. — Slov. radikali so izključili znanega avanturista Emila Stefanoviča in „električnega filozofa v kotu 450“ — A. Podbevška. V zadevi velikega župana dr. Lukana in Orjune. Izobčenca pa sta tudi ostala radikala s posebno skupino. — Na Čehoslovaškem so se vršile volitve v oblastno skupščino. Največ je dobila Hlinkova ljudska stranka. Češkoslovaški centralizem je doživel ogromen poraz. Naš pa še čaka nanj. — Pucelj — Žerjavov centralizem nam je požrl generala Maistra in Plivelica ki sta oba upokojena. — Naših ministrov

je 18; sedaj jih bodo skrčili na 12. Dobra misel. — **Pasteurjev** zavod za zdravljenje stekline se ustanovi v Celju. — **Gasilci** ki so privatno društvo, morajo na povelje g. notranjega ministra spremeniti svoje uniforme. Čudno, v kaj se vtikajo naši ministri, ki imajo očitno preveč časa. — **Bavarska** se hoče ločiti od Nemčije. To je zmaga Ruprechta nad Ludendorffom in Hohenzollerci. Pogajanja za kraljevski prestol se vršijo v Parizu. — **Jugoslovani** v Avstriji (Hrvatje v Burgenlandu in Slovenci na Koroškem) se zelo živahno pripravljajo na volitve. Nacionalna zavest je ojačena. Vršijo se številni shodi. — **30 generalov** dobimo oz. dobijo Srbi ob priliki krsta prestolonaslednika; mi Slovenci in Hrvatje živimo v jedinstveni državi Srbov (Hrvatje in Slovenci smo le v štampiljkah za pritiskanje). — **Primorski Jugoslovani** se enodušno dvigajo proti kulturnemu barbarstvu Italijanov. Radi zatiranja slovenskih šol se vrše številni protestni shodi. Tudi Slovenija protestiraj! — **Dr. Korošec**, voditelj SLS je bil zopet poklican k kralju, da ga izvesti o političnem položaju. Kralj je slovenskim in hrvatskim težnjam zelo naklonjen. Samo Pašičeva brada je še bolj kraljevska. — **Nov vozni red** stopi v veljavo s 1. novembrom. Pravijo, da bodo potem vlaki redno vozili. — **Trgatvena sezona** se je začela. Vino je kvalitativno boljše od lanskega pridelka in ima 18 do 20 stopinj. Povpraševanje je zelo živahno. Cena vinskega moštu se suče okrog 5 dinarjev za liter. — **Tudi ženska vlada** v SHS. Bi bilo napredno, sledeče pa ni napredno, ampak značilno: Gospa dr. Cimičeva je hotela po ceni priti do odlikovanja, zato si je izmislila, da kupi kraljevskemu novorojenčku „krasno zibelko“. Obrnila se je tudi na društvo „Hrv. žena“ s pretnjo, da bo društvo v 3 dneh razpuščeno, ako ne prispeva k njeni klečeplazni ideji. In zgodilo se je, kakor je rekla. — **V Trbovljah** se bo začel novi štrajk rudarjev. — **Za župana** v Ptuj je bil izvoljen narodni socijalist Blažek. — **Nemčiji** hoče pomagati Amerika in tudi Anglija. Glede slednje je zelo malo verjetno, dasi angleško časopisje zelo resno piše o tem.

Ali sem poravnal naročnino?

Kolečka Ivanovič:

Mrak.

(Novela.)

(Konec.)

-- Aleksandrov Vi tukaj?
-- Kdo Vi? A-a-a izdajica, beži, nočem!
-- Gospod Rastkoza to nisem prišla. Ne govorite tako sicer tudi Vas zatožim.
-- Samo poskusi baba, Copernica, potem gre tudi za tvoj kaput, razumeš?
-- Prosim bolj dostojno.
-- Da, tebe dostojno, odkod si se priklatila?
-- Prišla sem, da pridem se pobotat z Vami, ker Vas ljubim.
-- Ne, nočem ti si mi pokvarila pravo, istinito ljubezen. Beži proč!
In sunil jo je proč od sebe, tako, da je odletela daleč proč, sam pa je nameril korake proti domu. Toda kmalu se je obrnil ter šel nazaj...
-- Kaj želite gospodična Olenka?
Ona ga je prišla za roke ter ga posadila zraven sebe na klop.
-- Glej Rastko jaz te ljubim, zato te nisem izdala, Rastko en poljub...
-- Na, to jih imaš sto, sto... Ni treba Zinke.
-- Ne, nočem, beži proč, k Zinočki!
Toda on jo je stiskal in stiskal k sebi,

Dopisi.

Vsem naročnikom. Vsled finančnih težav bomo najbrž prisiljeni, list začasno ustaviti, dokler se ne pokrijejo dosednji dolgovi. Zaostali naročniki naj store svojo dolžnost in poravnajo dolžno naročnino. Tiskarna je draga, delavci se morejo plačevati in tudi papir se mora naprej plačati. List, ki se je pet let sam vzdrževal, ako preneha, postal žrtev malemnarnosti onih, ki so v prvi vrsti poklicani, svoj tisk podpirati.

Gornja Radgona. Pri nas se je vršil zadnji nedeljo, dne 14. oktobra lepo obiskan shod SLS. Naš poslanec vlč. g. dr. Hohnjec je s poljudnimi besedami orisal zunanjepolitični položaj, razmere v drugih državah in pri nas. Izvajanja g. poslanca so žela splošno in iskreno odobravanje! Sprejele so se sledeče resolucije: Številno zbrani zborovalci na političnem shodu SLS: 1. Odobravanje delovajo poslancev Jugoslovanskega kluba ter jim izrekajo popolno zaupanje. 2. Prosijo svoje poslance, da vstrajajo v ostrem boju v opoziciji proti centralizmu, ki izmzgava hrvaški in slovenski narod. 3. V pravičenem boju za avtonomijo naj vporabijo vsa sredstva, da se ista doseže. 4. Z ogorčenostjo vzamejo naznanje, da je finančni minister skušal ukiniti bogoslovno in medicinsko fakulteto v Ljubljani, katera nakana se je vsled energičnega protesta poslancev SLS vzlasti voditelja g. dr. Korošca ponesrečila. Ne dovoljujemo niti najmanjše ukinitve, ampak zahtevamo spopolnitev tako važnega kulturnega zavoda, katerega itak Slovenci sami vzdržujemo. 5. Z ogorčenjem obsojajo one poslance SKS in JDS, ki so s svojimi glasovi omogočili vidovdanske ustave in tako zakrivali vse zlo, ki nas danes tako občutno tlači. 6. Slovensko ljudstvo ve, da so sedanji neznosni davki naravna posledica centralizma, zato stoji vstrajno na strani svojih poslancev ter odreja samostojni kmetijski stranki, kakor demokratični pravico zastopstva slov. naroda, ker so istega tako sramotno izdali. 7. Kuluk kot nekulturna institucija naj se v Sloveniji ne uvede. — Prečitane resolucije so se sprejele enoglasno; nakar je g. poslanec izjavil, da se v Sloveniji kuluk ne bo izvajal. Dobrouspeli shod je zaključil predsednik okr. odbora g. Janez Lančič s pozivom, da vsi zbrani ohranijo zvestobo poslancem SLS, ki se tako zvesto zavzemajo za koristi slov. naroda. Po shodu je g. poslanec sprejemal prošnje in pritožbe. Posredoval bo za uvedbo jesenskih počitnic, potem glede povečanja kolodvora in naprave stražne hišice na mostu (že ponovno), v raznih osebnih, davčnih in drugih zadevah. G. poslancu iskrena hvala za trud. — Za o b m e j n i tisk. sklad je daroval vlč. g. dr. Hohnjec ponovno 300 Din. Koliko posnemalcev bo našel? Bog plačaj darovalcu in nam pošlji posnemovalcev dobrega vzgleda. Neimenovan je daroval 50 Din.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Poročil se je dne 8. oktobra član tuk. „Orla“ brat Franček Jurko-

ona pa ga je bila po licu ter ga lasala, da je bil ves zmršen. Izza hrasta pa je ta hip stopila črna postava.

-- Se daša tako, z izdajico?
-- Ne, nočem.
-- Teci, teci. Sedaj gredo že so nas skoro obkolili.

-- Rastko, tebe ne bodo, jaz te branim.
In iz dalje, iz mraka se je slišalo korakanje, prihajala je policija, Rastko se je odtrgal od Olenke in šel s kemikom, toda že pri tretjem koraku se je obrnil.

-- Še po slovo grem.
-- Ne hodi, teci, pridejo.
Olenka je prišla za njim.
-- Rastko še en poljub.

In tedaj se je zasvetilo in počilo in kemik je zakričal.

-- Tako, sedaj je padla, jaz sem se osvetil.
-- Rastko teci!

Kemik je izginil, Rastko pa je še ogledoval žrtev, ki je ležala na zemlji, pokleknil je k nji jo objemoval, proklinjal in budil k življenju in res počasi je zaokrenila glavo ter bolestno dejala:

-- Aleksandrov, tudi Vas sem izdala.
Iz daljave se je oglasil glas:
-- Teci, so že tam.

-- Prokleta, umri! - in s čevljem jo je udaril s vso močjo po sencih... V temi so se pojavile še temnejše postave v temnih meglenih obrisih, psi so vohali in tulili grozno — nestrpno. In slišalo se je šepetanje:

vič iz Stanetinec z vrlo mladenko Miciko Sunčičevo iz Borecev. Poročil ju je v Križevcih nevestin brat č. g. Alojz Sunčič. Novoporočencema ki sta bila dosedaj marljiva delavca na prosvetnem polju, kar priča posebno ganljivo slovo, ki so ga priredila domača društva nevesti v križevskem društvenem domu, želimo tudi v novem stanu obilo sreče. — Veseli „gostivanjščaki“ so ob tej priliki nabrali za „Dijaško kuhinjo v Mariboru“ 275.50 Din. V zahvalo in posnemanje!

Prostovoljno gasilno društvo Siročjevas—Pristava priredi v nedeljo dne 21. okt. v gostilniških prostorih Franca Mihelič v Stročji vasi „Vinsko trgatavo združeno z plesno zabavo in srečolovom“ z krasnimi dobitki. Ker je čisti dobiček namenjen v prid društva in nabavo gasilnega orodja, prosi mnogoštevilne udeležbe Odbor.

Ljutomer. Moj poziv. Šest tednov pričakujem dopisnika „Murske Straže“ da bi spet poročal kaj od pekovske trojice in si prišel ogledat „sfretanih“ tehtnic, pa ga ni. Vabim ga in omenjenega Jurčeta, da prideta vsak na zaželjenih 40 žemelj. Dam vama jih brezplačno in še predno bosta gotova, plačam sod piva, da bo boljši apetit. Kar se tiče Varaških hiš, so iste vsakemu dostopne, za prebiranje fižola. Koliko bom ga jaz prebral, ne bode iz njega ričeta. Dopisnik naj pazi, ker ima pekovsko trojico tak tak na piki, da se mu ne bo tako zgodilo, kot svoj čas onemu gospodu, ki je pekovski trojici dvakrat grob skopal, tretjič pa sam v njega padel.

Pojasnilo. Iz naše zadnje notice, s katero smo javili, da bodo usmiljeni bratje pobirali tudi živila in vino v korist nove bolnice v Ljutomeru ni razvidno, da spadajo ti redovniki pod poseben jugoslovanski provincijalat, kateri ima svoj sedež v Kandiji ter je izdal tozadevno legitimacijo br. Mohorju Kociper. Ker je nova bolnica usmiljenih bratov v Ljutomeru potreba za vse naše kraje, zato priporočamo, da kar najizdatneje podpirate človekoljubno podjetje.

Cerkveno vprašanje. Deli onih župnij, ki so od prevrata do sedaj spadali pod jurisdikcijo sekovske škofije (Gradec), so glasom najnovejše odločbe iz Rima pritegnjeni v jurisdikcijo jugoslovanskih škofij. Tako spada župnija Apače z radikalom dr. Potzingerjem vred pod jugoslovanskega škofa. Obmejno prebivalstvo zaupa v pravičnost, zato upa, da bo mariborski ordinarijat dobro pretehtal dr. Potzingerja, predno ga prejme v škofijo.

Tedenske novice

Mestni magistrat v Mariboru razglša: Z ozirom na množene se tatvine divjačine odreja mestni magistrat mariborski, da se mora vsakdo, ki namerava prodajati v Mariboru divjačino, zajce, fazane, jerebice itd., izkazati za vsaki komad divjačine z dovolilom (certifikatom) lastnika lova oz. lovskega najemnika, potrjenim

-- Tu je padel strel. Glej tam, tam je nekdo. Posveti! Da Aleksandrov.

In on je začel bežati...

-- Stoj.

In še dvakrat. Nato je nekaj zaklepetalo in potem jeknilo ob hrastovih stenah.

-- Zinočka-a, se je bolestno razleglo v temni, sivi, neprodni mrak...

Smešnice.

Žalostna resnica. Odvetnik: Sodišče Vam je priznalo 4000 kron. Meni dolgujete za pravne stroške 4500 kron. Dobim torej od Vas še 500 kron. — Klient: „Za božjo voljo! Potemtakem pa izgubim vrhu vsega še svoj denar.“ — Odvetnik: „Denar je sicer v resnici izgubljen, toda pravda je dobljena!“

Neizmerna ljubezen. „Ah Francka, Ti ne veš, kako sem bil nesrečen, ko so mi Tvoji starši odrekli Tvojo roko. Kar skozi okno sem hotel skočiti.“ — „In zakaj nisi?“ — Bilo je previsoko.“

Pameten vratar. Tujec vpraša kolodvorskega vratarja: „Ali se je narodil v tem mestu kak velik mož?“ — Vratar: Ne, kajti pri nas prihajajo le majhni otroci na svet.“

V gostilni. Gost: Škandal to! V golažu sem našel ščurka! — Gostilničar: „Ne razburjajte se! Saj ga Vam ne bom zaračunal.“

od županstva, občine, kjer se nahaja dotični lov, da je upravičen prodajati divjačino, kakor je to že vpeljano v Mariboru za sadje, grozdje in perutnino (potrdila od županstva). Za lovce in lovsko osebje iz Maribora odpade to potrdilo od županstva in zadostuje v svrhu legitimitacije njih lovska karta in orožni list. Prestopki se bodo kaznovali po lovskem zakonu in tržnem redu za mesto Maribor. Predstoječi razglas stopi v veljavo z dnem 15/10. 1923.

Važnost reklame po časopisih. Trgovci, ki hoče, da občinstvo izve za njegovo trgovino in za blago, ki ga prodaja, mora inserirati po časopisih. Brez reklame je obsojen na životarenje. Trgovci, ki si hoče pridobiti mnogo kupcev in ki bi rad kaj zaslužil, pač ne sme gledati na par dinarjev, ki jih plača za oglas. To so vsi pravi trgovci že davno poznali in žrtvujejo na leto po več milijonov samo za reklamo. Zlasti v Ameriki, v Nemčiji, na Angleškem in na Češkem razumejo to dobro. Pri nas v Jugoslaviji smo v tem oziru še mnogo zaostali.

Ruski rubelj in nemška marka sta padla v ceni že tako daleč, da stane danes 1 dolar kar 700 milijonov rubljev ali pa 600 milijonov nemških mark.

Sekvestre nameravajo odpraviti v Jugoslaviji. Pa je že tudi skrajni čas, da se krivica, ki se godi posameznikom, odpravi.

Pomanjkanje stanovanj občutijo tudi na Dunaju. Zato je občina sklenila, da bo v naslednjih petih letih sezidala 25 tisoč stanovanj in zato izdala več sto milijard nemško-avstrijskih kron.

Nov zračni rekord. Francoski vodilji zrakoplov „Dimerite“ je nastopil 25. septembra svojo pot okrog severne Afrike, 29. septembra zvečer se je vrnil na Francosko. Prevozil je 7000 kilometrov, na da bi se spustil na tla in 108 ur nazaj ter je dosegel kar tiče časa in daljave največji svetovni rekord.

Največjo restavracijo na svetu so nedavno odprli v Londonu. Gostom streže nad 900 oseb. Istočasno lahko postrežejo 4500 gostom. Restavracija ima 100 tisoč krožnikov, 24 tisoč kozarcev in 30 tisoč parov nožev in vilic in 40 tisoč žlic. Posebna ventilacija spremeni zrak vsake 4 minute.

Zgodbe nekega izseljenca „Amerikanca“. Neki Jugoslovan ni bil doma več zadovoljen; zaslužek mu je bil premajhen, vse nekako pusto, hotel je v svet. V Ameriko takrat slučajno zaradi polnega števila priseljencev ni mogel, zato jo je popihal v Francijo, misleč: „Tam bo dovolj dela in dosti plače!“ Res je dospel na Francosko, ali dela ni bilo, pa tudi zaslužka ne. Kako je bilo potem, to je sam pripovedoval tako-le: „Bilo nas je skupaj več, ki smo iskali zaslužka, a ga nismo našli. Prišel je k nam neki lažnjivi agent, ki nas je nagovarjal, naj se peljemo na otok Kuba, odtam je lahko priti v Ameriko. Dan pozneje se nam ponudi, da nas spravi (seveda proti mastni nagradi) v Mehiko, odtam bo igrača priti v Zedinjene države, kjer bo dela in zaslužka dovolj. Brzjavili smo domo po denar, plačali agenta in vožnjo, nato pa se nas je deset odpravilo v Mehiko. Srečno smo dospeli tja. Zaslužka ni bilo, denarja smo imeli že tudi malo. Stradali smo in s strahom mislili, kaj bo. Tedaj pa nas dobi v roke neki židovski agent iz Nemčije. Ponudi se nam, da nas spravi za 100 dolarjev v Zedinjene države. Zopet smo brzjavili v domovino po denar, plačali potem agenta, ki nam je izdal neke listine. Zvečer ob 9. uri smo odšli iz mesta proti severu do neke reke blizu meje. Hoteli smo jo prebresti oziroma preplavati ter iti potem dalje na zemljo Zedinjenih držav. Toda, o groza! Napa-

dejo nas trije oboroženi Mehikanci in nas oropajo popolnoma. Grozeč nam s samokresi, so nas prisilili, da smo se slekli do nagega. Potem so nas nagnali naprej; nagi smo zdaj lahko prebredli in preplavali reko. Kam sedaj? Dalje in dalje v Kolorado! — Ponoči smo hodil, držeč se zvezde severnice, po dnevu pa smo se lačni in žejni skrivali ter spali. Tako smo prehodili peš okoli 70 milj, živeli smo za za silo ob divjem sadju. Ko smo neko noč zopet potovali, nas je vjela policija na samodiču (avtomobilu). Morali smo seboj v mesto El Paso, tam pa so nas zaprli. Dobili smo revno obleko in morali ostati v zaporu mesec dni. Preko New-Orleansa so nas spravili potem v New-York. Prepričal sem se na tem mukepolnem potovanju, da ima Amerika vse polno zaporov ob meji. Povem tudi odkrito, da sem na svojem potovanja prestal posebno v Mehiki, mnogo več strahu kakor poprej vsa tri leta v svetovni vojni.

Zdaj sem v New-Yorku in čakam hrepeneče, da se čimprej vrnem v svojo ljubo domovino, v lepo Jugoslavijo. Zapravi sem od Francije do sem 550 dolarjev, s katerimi bi doma lahko živel prav dobro. „Zgubljeni novci — ne dojde več!“ Prepričal sem se — in to bom povedal od zdaj vsakemu nezadovoljnežu — da je vendarle pri nas v Jugoslaviji življenje najcenejše in najsrečnejše. Zdaj vem, kako resničen je stari pregovor: Ljubo doma, kdor ga ima! Res je, kakor včasih v šali pojemo: Lepa naša domovina, ima mesa, ima vina! Pa tudi kruha je povsod dovolj! Kdor ima pridne roke in pamet v glavi, najde lahko v naši domovini pošten zaslužek, ima pa lahko tudi srečno življenje. Jaz ne bom silil nikdar več v tujino, odvrčal pa bom tudi druge od takega namena. Žalostne izkušnje so me izučile in izmodrile.

Razglas.

Ministrstvo trgovine in industrije je dovolilo občini trg Gornja Radgona obdržavati štiri letne živinske in kramarske sejme in sicer se ti vršijo:

1. na dan 3. februarja (na Blaževo);
 2. na dan 25. maja (na Urbanovo);
 3. na dan 10. avg. (na Lovrenčevo);
 4. na dan 15. nov. (na Leopoldovo);
- vsako leto.**

Po dolгих letih se bodo od sedaj naprej živinski in kramarski sejmi zopet redno vršili kakor svoječasno in sicer se vrši:

prvi živinski in kramarski sejem dne 15. nov. 1923 na Leopoldovo

in sicer se vrši živinski sejem na občinskem travniku na Tratah, kramarski sejem pa pri drevoredu in na glavni cesti od Murskega mosta naprej na Spodnjem Grisu.

Živinski sejmi so za govejo živino, drobnico in konje, na kramarski sejem pa se lahko pripelje na prodajo blago vsake vrste, nadalje različni poljski pridelki, perutnina itd.

Ker so bili sejmi v Gornji Radgoni svoječasno vedno dobro obiskani in je bil zlasti na Leopoldovem sejmu vedno velik promet, opozarja podpisano županstvo na to vse interesente, prodajalce in kupce.

Interesenti se naj torej poslužijo te prilike in obiščejo letošnji zadnji sejem na Leopoldovo.

Županstvo trga Gornja Radgona, dne 6. oktobra 1923.

Župan:
Boëzio.

POČU

dovito nizkih cenah
kupite letos

volнено blago

za ženske in sukno za
moške obleke, kakor
tudi vso drugo manu-
fakturno robo v vele-
trgovini R. Stermecki,

Celje. Trgovci engros-cene. Radi splošnega
pomanjkanja denarja treba povsod štediti
ter je dolžnost vsakega, da se pelje v Celje
in poskusi enkrat kupiti v veletrgovini
R. Stermecki.

Sodarski pomočniki

se sprejmejo na delo takoj pri **Franc Repič, Ljubljana, Kolezijska ulica št. 18.** Ponudbe je poslati na naslov.

Prodajam lepo posestvo

okoli 40 oralov, sadonosnik, njive, travniki, vsa pripadajoča stanovanjska in gospodarska poslopja ter živ in mrtev inventar, arondirano, na križišču treh cest, primerno za industrijo. **Marija Kosi, Sv. Tomaž pri Ormožu.**

Proda se z dobrim obratom pekarija in hiša

ki je pripravna za trgovino z gospodarskim poslopijem. Izve se pri Tereziji Šonaja, Veržej, pošta Križovci pri Ljutomeru.

Vinski sodi

iz hladnega hrastovega lesa letos cemitirani takoj rabljivi so na prodaj pri trgovcu **Vrhunc, Maribor, Majstrova ulica št. 17.** Cene nizke.

Hiša

enonadstropna, nova, z lepimi kletmi ter precejšnjim vrtom v Ljubljani, se zamenja za Maribor eventuelno tudi proda. Tozadevna natančnejša pojasnila daje tvrdka **J. Baloh, Maribor, Grajski trg št. 3.**

Častna izjava.

Podpisani obžalujem, da sem s pisavo in govorjenjem žalil gg. Drago Novak, Alojza Rakovec, Ivana Perbil in Fr. Trstenjak ter gg. Marijo Perbil in Elizabeto Trstenjak, zapeljan po napačnih in neresničnih informacijah Ignacija Lipovec iz Podgradja. Zahvaljujem se imenovanim nedolžno prizadetim, da so na mojo prošnjo odstopili od kazenskega preganjanja.

Podgradje, dne 15. oktobra 1923.

Anton Erjavec, kolar.

Iščem

Kuharice, sobarice, kuhinjske dekle, hlapce, strežnike, natakariče itd. z dobro plačo in dober postopak. Za odgovor je priložiti za 2 Din znamke. Naslov: **Roza Rušer, posredovalnica služb v Ljutomeru.**

Počne

izredno močne s furami in brez fure prodaja najceneje **J. Postružnik, klobučar Sv. Jurij ob Ščavnici.**

Lepo posestvo

obstoječe iz 6 oral zemlje, nad 200 dobrih sadnih dreves, njive, gozda, ki je za sekanje, krasna lega, 5 minut od velike tovarne, hiša zelo sposobna za gostilno ali trgovino se z živino, orodjem in pohištvo poceni proda. Vprašati pri g. **Schinkel vulgo Trumer** na Sladkem vrhu, pošta Marija Snežna.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V RADINCIH

r. z. z. n. z.

obrestuje vloge po najvišji obrestni meri || daje raznovrstna posojila in izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168.

Tolko jajc mi znesejo moje kokoši, da je veselje. Najrajši jih prodam

RATNIK-u
v GORNJI RADGONI
SPODNJI GRIS šte. 12

kateri plača po najvišjih
dnevni cenah.

Kupuje tudi surovo maslo
(Butter) po najvišji dnevni ceni

Dobro ohranjeno

motorno kolo

znamke „Puch“ 3 HP. in **acetilenski aparat** z vsemi pripadki se ceno prodaja pri Franc Seršenu v Ljutomeru.

Sodi

za vino vedno v zalogi
pri **FRAN REPIČ**,
Ljubljana, Trnovo.

Telefon
436

TOVARNA KANDITOV
FR. ROZMAN

Maribor, Aleksandrova c. 57
priporoča

vse vrste kanditov
(bonbone) po najnižjih brezkonkurenčnih tovarnih cenah!
Zahtevajte cenike!

Telefon
436

Pozor!

Najcenejše!

Pozor!

NAZNANILO!

Naznanjam cenj. občinstvu v G. Radgoni in okolici, da sem **odprl novo trgovino z manufakturnim blagom v Gor. Radgoni v hiši g. Kaufmanna** tik g. Korošca. — Nudim najceneje in najboljše blago v vseh strokah, kakor za moške in ženske obleke, sukno, hlačevino, vseh vrst barhentov, belo, pisano in rujavo platno, vseh vrst drukov, koc, odej, robcev, zašitih srajc, spodnjih in zgornjih hlač, predpasnikov itd. Se priporočam vsakemu, da enkrat poskusi kupiti in se bode prepričal, da zmiraj kupi najboljše in najceneje v trgovini **Ivan Bračko, Gor. Radgona** ali pa pri **Kapeli** v moji podružnici, ki bom jo vodil ravno po istih cenah. — V lastnem interesu se vsakemu priporoča trgovina

Ivan Bračko, Gornja Radgona, podruž. pri Kapeli

Novo vinske sode

od 25—700 l, prvovrstna izdeljava, vsako količino takoj po ceni od Din 176 od hl naprej.

Skladiščne sode

od 20—50 hl z vrati in patentno zavoro, za ceno po Din 236—, od hl naprej — franko tovarna — ponuja

Zagrebačka tvornica bačava d. d. Zagreb.

Imam

3 dobroohranjene sode, katere zamenjam za vino. 1 sod drži 12 hl, 2 soda po 30 hl je skupaj 72 hl. Pismene dopise na Janko Hosi trg. Javornik Gorenjsko.

Proda se takoj

enonadstropna hiša

s trgovskim lokalom in prostim stanovanjem, gospodarskimi poslopji, sadonosnikom, vrtom in stavbiščem, ob glavni cesti v zelo prometnem trgu severne Slovenije. Vpraša se pri upravi lista.

Slavenska banka d. d., Zagreb

PODRUŽNICA GORNJA RADGONA

Delniška glavica 50,000.000 Din a rezerve preko 12,500.000 Din

Vloge čez 125,000.000 Din

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Kranj, Ljubljana, Maribor, M. Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wjen. **Ekspoziture:** Jesnice, Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije: Buenos-Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije: Slovenska banka, Ljubljana. — Jugosl. Industrijska banka d. d., Split. —

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.